

KAPITOLA VII.

OBECNÉ UŽÍVÁNÍ ÚČELOVÉ KOMUNIKACE

§ 1 Definice obecného užívání účelové komunikace a jeho podmínky

Účelovou komunikaci veřejně přístupnou je možné, stejně jako dálnici, silnici a místní komunikaci, obecně užívat, když obecným užíváním se rozumí oprávnění každého užívat pozemní komunikaci bezplatně a obvyklým způsobem a k účelům, pro které je určena, a to v mezích zákona o silničním provozu⁵¹ a za podmínek stanovených zákonem o pozemních komunikacích. Na obecné užívání účelové komunikace veřejně přístupné má tedy její uživatel právní nárok, v němž mu nikdo nemůže bránit, leda by šlo o povolené omezení obecné užívání (např. řádně povolená uzavírka účelové komunikace, řádně stanovená místní úprava provozu apod.). Svévolně bránit v obecném užívání účelové komunikace veřejně přístupné není oprávněn ani její vlastník, byť by argumentoval výkonem vlastnických práv a jejich ochranou zaručenou Ústavou České republiky a Listinou základních práv a svobod. Vlastník účelové komunikace veřejně přístupné je v daném případě omezen ve výkonu vlastnického práva institutem obecného užívání účelové komunikace, které je povinen strpět.

Uživatel účelové komunikace veřejně přístupné se musí přizpůsobit jejímu stavebnímu stavu a dopravně technickému stavu, stejně tak je nutno se přizpůsobit povětrnostním podmínkám, situaci v provozu na účelové komunikaci, a v neposlední řadě je užití účelové komunikace nutné přizpůsobit schopnostem a zdravotnímu stavu uživatele účelové komunikace.

Obecné užívání pozemních komunikací není institutem soukromého práva. Jde o veřejnoprávní oprávnění, které se neopírá o občanskoprávní předpisy, ale o zákon o pozemních komunikacích. V řízení o věcech upravených zákonem o pozemních komunikacích, tedy i o obecném užívání komunikací, se postupuje podle obecných předpisů o správním říze-

⁵¹ V rámci oprávnění k obecnému užívání pozemních komunikací je podle zákona o silničním provozu stěžejní zákonná úprava práv a povinností účastníků provozu na pozemních komunikacích, pravidla provozu na pozemních komunikacích a úprava a řízení provozu na pozemních komunikacích.

ní. Případné spory v této oblasti tak musejí řešit správní orgány v rámci veřejného práva, zde konkrétně silniční správní úřady. Civilní soudy, které rozhodují v soukromoprávních sporech, nejsou příslušné k rozhodování v otázkách obecného užívání pozemních komunikací.⁵² Pokud tedy někdo neoprávněně brání obecnému užívání veřejně přístupné účelové komunikace, uživatelé této pozemní komunikace se musejí obrátit se žádostí o řešení problému na příslušný silniční správní úřad; žaloba k soudu je v daném případě bezpředmětná, spor v oblasti veřejného práva nejsou civilní soudy oprávněny řešit.

Jedinou výjimkou z právě uvedené nemožnosti žalovat u civilního soudu věci týkající se obecného užívání účelové komunikace je tzv. negatorní žaloba.⁵³ Podstata negatorní žaloby spočívá v té skutečnosti, že vlastník pozemku (žalobce), který je ve svém vlastnickém právu rušen, se u soudu domáhá, aby se žalovaný zdržel zásahů do vlastnického práva žalobce. V daném případě by se jednalo o žalobu vlastníka pozemku, na kterém se nachází účelová komunikace veřejně přístupná, kdy tento vlastník bude u soudu požadovat, aby se uživatelé pozemku zdrželi jeho obecného užívání, kterým podle názoru vlastníka pozemku neoprávněně zasahují do jeho vlastnického práva. Vlastník pozemku se tedy může žalobou domáhat, aby bylo osobám, které jeho pozemek obecně užívají, uloženo zdržet se tohoto jednání nebo aby bylo uloženo obnovení původního stavu, jestliže by pouhé upuštění od protiprávního jednání (obecné užívání účelové komunikace) nestačilo k tomu, aby zásah do vlastnického práva byl odstraněn. V daném případě pak ale bude muset vlastník pozemku u soudu prokázat, že na pozemku není účelová komunikace veřejně přístupná a nikdo není oprávněn do jeho vlastnického práva zasahovat tím způsobem, že bude pozemek obecně užívat jako účelovou komunikaci.

Zákon o pozemních komunikacích dále v souvislosti s obecným užíváním stanoví činnosti, které je ve vztahu k účelovým komunikacím zakázáno provádět. Především je zákonem zakázáno znečišťovat nebo poškozovat účelové komunikace veřejně přístupné s vozovkou. Účelové komunikace veřejně přístupné bez vozovky (polní nebo lesní cesty) je zakázáno poškozovat takovým způsobem, že se tím znemožní jejich obecné užívání. Na účelové komunikaci veřejně přístupné je dále zakázáno neoprávněně

⁵² Srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 22 Cdo 1911/2000, ze dne 20. 3. 2002.

⁵³ Někdy se lze také setkat s označením této žaloby jako žaloba zápuřčí.

odstraňovat, zakrývat, přemísťovat, osazovat nebo pozměňovat dopravní značky a dopravní zařízení, anebo na těchto věcech cokoliv umísťovat. V neposlední řadě zákon o pozemních komunikacích zakazuje odstavovat na účelovou komunikaci veřejně přístupnou autovrak. Uvedená jednání jsou přestupkem nebo správním deliktem podle § 42a odst. 1 písm. j), resp. podle § 42b odst. 1 písm. j) zákona o pozemních komunikacích, za které lze uložit pokutu až do výše 200 000 Kč.

§ 2 Omezení obecného užívání účelové komunikace

Účelová komunikace je jednou z kategorií pozemní komunikace a vztahuje se na ní institut obecného užívání, tzn. že ji každý může bezplatně užívat obvyklým způsobem a k účelům, ke kterým je určena. Toto veřejné oprávnění může být a i je v mnoha případech určitým způsobem omezeno, přičemž se jedná o zákonem upravené omezení obecného užívání. Je jím zejména případ účelové komunikace neveřejně přístupné, kde je obecné užívání omezeno vůlí vlastníka nebo provozovatele uzavřeného prostoru nebo objektu, který určí rozsah a způsob užívání účelové komunikace zde se nacházející. Obecné užívání účelové komunikace ovšem může být omezeno i dalšími způsoby, o nichž je níže pojednáno.

1. Úprava nebo omezení veřejného přístupu na účelovou komunikaci

Obecné užívání neboli veřejný přístup na účelovou komunikaci veřejně přístupnou je možné zákonným způsobem regulovat (upravit, omezit), a to na základě povolení silničního správního úřadu. Zákon o pozemních komunikacích k této věci v § 7 odst. 1 stanoví, že příslušný silniční správní úřad může na návrh vlastníka účelové komunikace a po projednání s policií upravit nebo omezit veřejný přístup na účelovou komunikaci, pokud je to nezbytně nutné k ochraně oprávněných zájmů tohoto vlastníka.

Při tomto způsobu úpravy nebo omezení veřejného přístupu na účelovou komunikaci jde o proces realizovaný ve správním řízení před silničním správním úřadem (obecním úřadem obce s rozšířenou působností). Vlastník veřejně přístupné účelové komunikace nesmí k úpravě či k omezení veřejného přístupu zvolit svémocný postup, vždy k této regulaci veřejného přístupu musí být k dispozici povolení silničního správního úřa-

du. Úpravu nebo omezení veřejného přístupu na účelovou komunikaci může silniční správní úřad povolit jen na základě žádosti vlastníka účelové komunikace. Pokud bude více vlastníků účelové komunikace, musí s úpravou či omezením veřejného přístupu souhlasit všichni tito vlastníci. Vlastník účelové komunikace musí k žádosti doložit, že úprava či omezení veřejného přístupu je nezbytně nutné k ochraně jeho oprávněných zájmů. Typickým příkladem je situace, kdy účelovou komunikaci užívají těžká nákladní vozidla, pro něž není komunikace uzpůsobena a dochází k jejímu poškozování. V těchto případech pak silniční správní úřad na základě žádosti vlastníka účelové komunikace omezí veřejný přístup na účelovou komunikaci pouze pro osobní vozidla, jejichž užitím nedochází k poškozování předmětné účelové komunikace. Pro nákladní vozidla, kterým bude předmětným rozhodnutím silničního správního úřadu znemožněno účelovou komunikaci užívat, však musí existovat alternativa dopravního spojení. Musí zde být alternativní pozemní komunikace, kterou by mohla nákladní vozidla užívat namísto účelové komunikace, na níž má být provoz nákladních vozidel omezen. Pokud by takovéto alternativy dopravního spojení nebylo, silniční správní úřad by nemohl veřejný přístup na dotčenou účelovou komunikaci omezit, neboť by zcela vyloučil dopravní obsluhu nákladních vozidel. V těchto případech by vlastník účelové komunikace mohl využít institutu mimořádných změn dopravního významu podle § 39 zákona o pozemních komunikacích (blíže viz kapitolu V.)

Jak již bylo uvedeno, silniční správní úřad v daných případech vede o žádosti správní řízení a ve věci vydá rozhodnutí o povolení úpravy nebo omezení veřejného přístupu na účelovou komunikaci. Silniční správní úřad musí žádost projednat s Policií České republiky,⁵⁴ žádné jiné stanovisko dotčeného orgánu zde není nutné. Pokud se policie k dané věci nevyjádří, ačkoliv o to byla silničním správním úřadem požádána, není to zásadní překážka pro vydání povolení o omezení nebo úpravě veřejného přístupu. Podle zákona se předmětná záležitost s policií „pouze“ projedná, tj. rozhodující je zde uvědomění policie o dané věci a možnost se k ní

⁵⁴ S Policií České republiky se věc „pouze“ projedná, není zde zapotřebí souhlasu policie. Nicméně stanovisko policie k dané věci je bezpochyby podklad v řízení, ke kterému silniční správní úřad musí přihlídnout, a pokud to bude nutné, tak se s argumentací ve stanovisku policie uvedenou i řádně vypořádat (např. v případě, kdy stanovisko policie k dané věci nebude silničním správním úřadem zcela akceptováno).

vyjádřit. Na příslušném policejním orgánu pak záleží, zdali této možnosti využije, či nikoli.⁵⁵

Pokud v řízení bude prokázáno, že omezení nebo úprava veřejného přístupu na účelovou komunikaci je nezbytně nutná k ochraně oprávněných zájmů tohoto vlastníka, silniční správní úřad žádosti vyhová a danou věc povolí a vlastník účelové komunikace po nabytí právní moci předmětného rozhodnutí bude moci přistoupit k realizaci opatření vedoucích k omezení či úpravě veřejného přístupu. V případě, kdy k úpravě či omezení veřejného přístupu má dojít na základě stanovení místní úpravy provozu na účelové komunikaci (stanovení dopravního značení), bude muset vlastník účelové komunikace ještě před realizací předmětného rozhodnutí silničního správního úřadu požádat příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností o stanovení místní úpravy provozu podle § 77 odst. 1 písm. c) zákona o silničním provozu. V případě, kdy silniční správní úřad dojde v řízení k závěru, že žádosti nelze vyhovět, tak ji potom rozhodnutím podle § 51 odst. 3 správního řádu zamítne a v odůvodnění rozhodnutí uvede, co bylo důvodem pro zamítnutí žádosti.

2. Uzavírka účelové komunikace veřejně přístupné

Uzavírka účelové komunikace veřejně přístupné je dalším ze způsobů, jak legálně omezit obecné užívání účelové komunikace. Právě uvedené ovšem platí pouze za situace, kdy je uzavírka povolena silničním správním úřadem; pokud dojde k nepovolené uzavírce účelové komunikace veřejně přístupné, jedná se o protiprávní jednání, kterým není možno po právu omezit obecné užívání.

Problematika povolování uzavírek pozemních komunikací je upravena v § 24 zákona o pozemních komunikacích a podrobnosti jsou uvedeny v § 39 prováděcí vyhlášky. O uzavírce účelové komunikace veřejně přístupné rozhoduje příslušný silniční správní úřad (obecní úřad obce s rozšířenou působností) na základě žádosti osoby, v jejímž zájmu má dojít k uzavírce. Touto osobou může být kupř. zhotovitel stavebních prací na účelové komunikaci, vlastník přilehlé nemovitosti, který hodlá krátkodobě komunikaci uzavřít z důvodu opravy své nemovitosti; o uzavírku může požádat

⁵⁵ Policie České republiky by se ale bezpochyby vždy měla k věci vyjádřit, pokud je o to silničním správním úřadem požádána, ať už vyjádření policie bude znít jakkoli (srov. např. § 8 odst. 2 správního řádu – „*Správní orgány vzájemně spolupracují v zájmu dobré správy.*“).

i vlastník účelové komunikace atd. Silniční správní úřad žádost o uzavírku projedná s vlastníkem účelové komunikace, která má být uzavřena,⁵⁶ s vlastníkem pozemní komunikace, po níž má být vedena objížďka (bude-li nařízena), s obcí, na jejímž zastavěném území má být povolena uzavírka nebo nařízena objížďka, s provozovatelem dráhy, jde-li o účelovou komunikaci, na níž je umístěna dráha, a s policií, to pokud má objízdná trasa vést po silnici, místní komunikaci nebo účelové komunikaci veřejně přístupné. Se všemi těmito subjekty se žádost pouze projednává, silniční správní úřad nepotřebuje k povolení uzavírky souhlas uvedených subjektů s tímto úkonem.

Při rozhodování o uzavírce veřejně přístupné účelové komunikace příslušný silniční správní úřad dbá, aby uzavírka byla vždy omezena na nejkratší možnou dobu, objížďka (je-li nařízena) byla řádně technicky zabezpečena a byla z hlediska provozu vyhovující a aby byl umožněn přístup k sousedním nemovitostem. Silniční správní úřad může v rozhodnutí stanovit podmínky, při jejichž nesplnění může udělené povolení omezit nebo zrušit. Odvolání proti rozhodnutí o povolení uzavírky nemá odkladný účinek. Uzavírka (a objížďka, je-li nařízena) musí být označena předepsaným způsobem (dopravním značením), který stanoví příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností. Označení uzavírky účelové komunikace veřejně přístupné zabezpečuje žadatel o uzavírku na svůj náklad a odpovídá za jeho stav po dobu trvání uzavírky.

V případě, že je v souvislosti s uzavírkou účelové komunikace veřejně přístupné nařízena i objížďka, pak v zásadě podle zákona o pozemních komunikacích platí, že vlastník pozemní komunikace, po níž má být vedena objížďka, je povinen strpět bezúplatně provoz převedený na ni z uzavřené pozemní komunikace. Případné úpravy „objížďkové“ pozemní komunikace nutné z důvodu objížďky a náhrada případných následných škod se stanoví v podmínkách rozhodnutí o uzavírce a objížďce a uskuteční na náklad žadatele o uzavírku a objížďku.⁵⁷

⁵⁶ V případě, že je žadatelem o uzavírku přímo vlastník účelové komunikace, která má být uzavřena, pak se s ním žádost pochopitelně neprojednává, neboť žádost podal přímo tento vlastník a není tedy co s ním projednávat.

⁵⁷ Silniční správní úřad může v rozhodnutí o povolení uzavírky a nařízení objížďky např. stanovit, že účelová komunikace, po níž bude vedena objížďka, bude před zahájením „objížďkového“ provozu na ní stavebně upravena do stavu, který bude odpovídat dopravní zátěži z převedené dopravy, nebo lze kupř. stanovit, že po skončení objížďky bude objížďková účelová komunikace uvedena (opravena) do původního stavu.

Zákon o pozemních komunikacích pamatuje i na situace, kdy je zapotřebí účelovou komunikaci veřejně přístupnou uzavřít neprodleně, protože hrozí nebezpečí z prodlení (např. živelní pohroma, dopravní nehoda, zřízení nebo poškození objektů). V těchto případech podle § 24 odst. 8 zákona o pozemních komunikacích musí vlastník účelové komunikace veřejně přístupné příslušnou část komunikace neprodleně uzavřít a označit alespoň provizorním způsobem. Neprodleně poté musí vlastník této uzavřené účelové komunikace toto oznámit obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností příslušnému ke stanovení místní a přechodné úpravy provozu na této účelové komunikaci.

Zákon o pozemních komunikacích v souvislosti s uzavírkou pozemní komunikace, tedy i s uzavírkou účelové komunikace veřejně přístupné, stanoví důležité pravidlo, totiž že nikdo nemá nárok na náhradu případných ztrát, jež mu vzniknou v důsledku uzavírky nebo objížděky. Nikdo tak nemůže po právu nárokovat ztrátu, která mu vznikne v důsledku uzavírky veřejně přístupné účelové komunikace, ať už by ztráta byla jakákoli. Nárok na náhradu ztráty by pak samozřejmě nebylo možno vymoci ani v případném soudním řízení.

3. Umisťování pevných překážek

Umisťování pevných překážek je další z možností, jak omezit obecné užívání účelových komunikací veřejně přístupných. Půjde spíše o výjimečné situace, kdy má být na účelovou komunikaci veřejně přístupnou umístěna pevná překážka, neboť v obecné rovině platí, že pevné překážky umístěné na pozemní komunikaci jsou vždy v různé míře nebezpečné. Umístěné pevné překážky tak musí vždy být ve veřejném zájmu a nesmí jimi být bezprostředně ohrožena bezpečnost provozu na dotčené účelové komunikaci.

Stejně jako u uzavírky účelové komunikace veřejně přístupné i zde platí pravidlo, že o zákonné umístění pevné překážky půjde pouze tehdy, pokud k tomuto úkonu existuje povolení silničního správního úřadu vydané podle § 29 zákona o pozemních komunikacích. V opačném případě se jedná o protiprávní činnost a osoba, která na účelovou komunikaci veřejně přístupnou pevnou překážku bez povolení umístí, ji musí neprodleně odstranit.⁵⁸

⁵⁸ Srov. např. Kočí, R., Kučerová, H.: Silniční právo. Praha: Leges. 2009, str. 125 a násl.

Pevnou překážkou je podle § 29 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích vše, kromě dopravní značky a zařízení (vyjma zábradlí, zrcadel a hlásek), co je umístěno na vozovkách, dopravních ostrůvcích a krajnicích pozemní komunikace. Zákonným způsobem lze umístit na pozemní komunikaci pevnou překážku pouze na základě rozhodnutí silničního správního úřadu, kterým se podle § 29 odst. 2 zákona umístění pevné překážky povolí. Podmínkou pro vydání tohoto povolení je skutečnost, že umístěním pevné překážky nedojde k ohrožení bezpečnosti a plynulosti provozu na účelové komunikaci. Rozhodnutí o povolení umístění pevné překážky může silniční správní úřad dále vydat až po projednání věci s vlastníkem dotčené účelové komunikace a se souhlasem policie.

V praxi je daleko častější situace, kdy na umístění pevné překážky nebylo povolení silničního správního úřadu vůbec vydáno a pevná překážka byla na účelovou komunikaci umístěna nepovoleně, většinou vlastníkem této účelové komunikace. V tomto případě pak silniční správní úřad nařídí tuto nepovolenou pevnou překážku odstranit, přičemž se v daném případě postupuje podle režimu stanoveného v § 29 odst. 3 zákona o pozemních komunikacích, který je blíže popsán v kapitole IX.

4. Autovrak na účelové komunikaci

Umístěním autovraku na účelovou komunikaci veřejně přístupnou dojde k neoprávněnému omezení jejího obecného užívání, neboť umístění autovraku na pozemní komunikaci nelze brát jako obvyklý způsob užívání pozemní komunikace (nejde o její obecné užívání). Autovrak umístěný na pozemní komunikaci je tak nutné vždy odstranit, ať již na základě jednání vlastníka autovraku anebo na základě rozhodnutí silničního správního úřadu.

Klíčový pojem, tedy definice autovraku, je obsažena v § 19 odst. 2 písm. g) zákona o pozemních komunikacích. Autovrakem se podle tohoto zákona rozumí silniční vozidlo, které je pro závady v technickém stavu zjevně technicky nezpůsobilé k provozu na pozemních komunikacích a obnovení způsobilosti by si vyžádalo výměnu, doplnění nebo opravu podstatných částí mechanismu nebo konstrukce silničního vozidla.

Pokud autovrak není z účelové komunikace veřejně přístupné dobrovolně odstraněn jeho vlastníkem nebo provozovatelem, potom povinnost k jeho odstranění uloží provozovateli autovraku silniční správní úřad na

návrh vlastníka účelové komunikace veřejně přístupné. Silniční správní úřad v rozhodnutí uloží provozovateli autovraku povinnost autovrak odstranit a odstavit mimo účelovou komunikaci veřejně přístupnou (mimo pozemní komunikaci). Pokud marně uplyne lhůta 2 měsíců ode dne, kdy předmětné rozhodnutí silničního správního úřadu nabylo právní moci, zajistí vlastník účelové komunikace veřejně přístupné předání autovraku na náklady jeho provozovatele provozovateli zařízení ke sběru, výkupu, zpracování, využívání nebo odstraňování autovraků.⁵⁹ Tuto skutečnost pak vlastník účelové komunikace veřejně přístupné oznámí do 10 dnů ode dne předání autovraku obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, v jehož správním obvodu byl autovrak ponechán, za účelem zápisu zániku vozidla v registru silničních vozidel.

§ 3 Místní a přechodná úprava provozu na účelové komunikaci

Místní a přechodná úprava provozu je institut, kterým se reguluje (upravuje, omezuje) obecné užívání účelové komunikace. Ze zákona o silničním provozu vyplývá, že je povinností uživatele účelové komunikace se místní a přechodnou úpravou provozu na účelové komunikaci řídit.⁶⁰ Od místní a přechodné úpravy provozu je zapotřebí odlišovat obecnou úpravu provozu, která vyplývá přímo ze zákona o silničním provozu a jako taková se samozřejmě nestanovuje. Z hlediska významu jednotlivých „úprav“ provozu na pozemních komunikacích platí pravidla vzájemné nadřazenosti a podřazenosti, kdy místní úprava provozu na pozemních komunikacích je nadřazena obecné úpravě provozu na pozemních komunikacích a přechodná úprava provozu na pozemních komunikacích je nadřazena místní i obecné úpravě provozu na pozemních komunikacích.

Problematika stanovení místní a přechodné úpravy provozu na pozemních komunikacích je upravena v § 77 zákona o silničním provozu. Režim stanovení místní a přechodné úpravy provozu na účelové komunikaci ve-

⁵⁹ Touto osobou může být podle § 36 písm. f) zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, právnická nebo fyzická osoba oprávněná k podnikání, která provádí zpracování autovraku na základě souhlasu krajského úřadu s provozováním této činnosti.

⁶⁰ Viz zejména § 4 písm. c) zákona o silničním provozu.

řejně přístupné je odlišný od režimu stanovení místní úpravy provozu na účelové komunikaci neveřejně přístupné, jak bude dále uvedeno.

1. Stanovení místní a přechodné úpravy provozu na účelové komunikaci veřejně přístupné

Místní a přechodnou úpravu provozu na veřejně přístupné účelové komunikaci stanoví obecní úřad obce s rozšířenou působností. Místní a přechodná úprava provozu na účelové komunikaci veřejně přístupné se stanoví opatřením obecné povahy, jde-li o světelné signály, příkazové a zákazové dopravní značky, dopravní značky upravující přednost a dodatkové tabulky k nim nebo jiné dopravní značky ukládající účastníkovi silničního provozu povinnosti odchylné od obecné úpravy provozu stanovené zákonem o silničním provozu. V ostatních případech (např. výstražné dopravní značky) se místní a přechodná úprava provozu nestanoví opatřením obecné povahy, ale pouze neformálním přípisem.

Návrh na stanovení místní a přechodné úpravy provozu na účelové komunikaci formou opatření obecné povahy může podat příslušnému obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností kdokoli. V případě, kdy se stanovení místní nebo přechodné úpravy provozu na účelové komunikaci veřejně přístupné stanoví pouze přípisem, může dát návrh na vydání tohoto stanovení pouze vlastník dotčené účelové komunikace veřejně přístupné. Jiná osoba může tento návrh podat pouze za předpokladu, že s tím vlastník účelové komunikace veřejně přístupné souhlasí.

Návrh stanovení místní nebo přechodné úpravy provozu na účelové komunikaci veřejně přístupné projedná obecní úřad obce s rozšířenou působností s policií jako s dotčeným orgánem. Policie k návrhu může dát vyjádření, které však nemá závazný charakter. V případě, že se policie do 30 dnů ode dne doručení návrhu stanovení nevyjádří, má se za to, že s návrhem stanovení souhlasí.

Opatření obecné povahy, kterým je stanovena místní nebo přechodná úprava, se oznamuje veřejnou vyhláškou (zveřejnění na úřední desce) a obecní úřad obce s rozšířenou působností opatření obecné povahy zveřejní i na úředních deskách obecních úřadů v obcích, jejichž správních obvodech se opatření obecné povahy týká; to však pouze za situace, vztahuje-li se stanovení místní nebo přechodné úpravy provozu na účelových komunikacích veřejně přístupných k provozu v zastavěném území dotčené

obce nebo může-li stanovením místní nebo přechodné úpravy provozu na účelové komunikaci veřejně přístupné dojít ke zvýšení hustoty provozu v zastavěném území dotčené obce. Opatření obecné povahy, kterým je stanovena místní úprava provozu na účelové komunikaci veřejně přístupné, nabývá účinnosti patnáctým dnem po dni vyvěšení veřejné vyhlášky a opatření obecné povahy, kterým je stanovena přechodná úprava provozu na účelové komunikaci veřejně přístupné, nabývá účinnosti pátým dnem po dni vyvěšení veřejné vyhlášky.

Zákon o silničním provozu upravuje i situaci, kdy při stanovení přechodné úpravy provozu hrozí nebezpečí z prodlení. Potom může příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností stanovit přechodnou úpravu provozu na účelové komunikace veřejně přístupné bez projednání s policií a bez předchozího řízení o návrhu opatření obecné povahy, nejdéle však na dobu 60 dnů.

Zákon o silničním provozu umožňuje povolit výjimku z místní a přechodné úpravy provozu na účelové komunikaci veřejně přístupné. Tu povoluje správní orgán, který úpravu stanovil, v případě účelových komunikací veřejně přístupných je to obecní úřad obce s rozšířenou působností. Obecní úřad obce s rozšířenou působností žádost o povolení výjimky projedná (zašle k vyjádření) policii. Výjimku lze povolit pouze za situace, že žadatel prokáže vážný zájem na jejím povolení a nedojde-li jejím povolením k ohrožení bezpečnosti nebo plynulosti provozu na účelové komunikaci veřejně přístupné. Výjimku nelze povolit z místní a přechodné úpravy, kterou je stanovena nejvyšší dovolená rychlost. Výjimka se povoluje správním rozhodnutím a na její vydání není právní nárok.

2. Umístění místní a přechodné úpravy provozu na účelové komunikaci neveřejně přístupné

Zákon o silničním provozu upravuje režim místní a přechodné úpravy provozu na účelové komunikaci neveřejně přístupné odlišným způsobem než v případě účelových komunikací veřejně přístupných. Jiná je i terminologie; v případě účelových komunikací neveřejně přístupných podle zákona nejde o „stanovení“, ale o „umístění“ místní a přechodné úpravy provozu.

Platí, že místní a přechodnou úpravu provozu umísťuje na účelové komunikaci neveřejně přístupné její vlastník. Rozhodnutí je zde plně na vůli vlastníka účelové komunikace neveřejně přístupné, jakou místní nebo pře-

chodnou úpravu provozu zvolí. Samozřejmě ale i v tomto případě platí pravidla užití dopravních značek stanovená v § 78 zákona o silničním provozu. Po umístění místní nebo přechodné úpravy provozu má vlastník účelové komunikace neveřejně přístupné lhůtu 5 pracovních dnů oznámit tuto skutečnost obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností.

Jelikož místní a přechodnou úpravu provozu na účelové komunikaci neveřejně přístupné neumisťuje (nestanoví) správní orgán, dává zákon o silničním provozu obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností možnost, jak tuto věc alespoň rámcovým způsobem regulovat ve prospěch veřejného zájmu. Podle § 77a odst. 2 zákona o silničním provozu platí, že obecní úřad obce s rozšířenou působností nařídí odstranění místní nebo přechodné úpravy provozu, není-li splněna podmínka bezpečnosti a plynulosti silničního provozu.⁶¹ Přičemž posouzení zajištění bezpečnosti silničního provozu nečiní přímo obecní úřad obce s rozšířenou působností, ale za tímto účelem si vyžádá stanovisko policie, které je pak podkladem pro rozhodnutí obecního úřadu obce s rozšířenou působností, zdali nařídí odstranění místní nebo přechodné úpravy provozu.

Zákon o silničním provozu umožňuje uživateli účelové komunikace neveřejně přístupné odchýlit se od místní a přechodné úpravy provozu na ní stanovené, ale to pouze za podmínky, že k tomu má předchozí souhlas vlastníka této účelové komunikace. Souhlas zde není vydáván ve formě rozhodnutí, neboť vlastník účelové komunikace neveřejně přístupné nemá postavení správního orgánu, postačí i ústní souhlas, uživatel by ale měl být schopen – v případě potřeby – daný souhlas prokázat.

⁶¹ Zákon o silničním provozu v dané souvislosti odkazuje na § 78 odst. 2, v němž je uvedeno: „Dopravní značky, světelné a akustické signály, dopravní zařízení a zařízení pro provozní informace se smějí užívat jen v takovém rozsahu a takovým způsobem, jak to nezbytně vyžaduje bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích nebo jiný důležitý veřejný zájem.“